

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ความมั่นคงในอาชีพของพนักงานมหาวิทยาลัยศิลปากรสายบริหารงานและปฏิบัติงานทั่วไป” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกำหนดแนวทางดำเนินการศึกษาและการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Study) เป็นการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากเอกสารทางราชการ หนังสือ บทความ รายงานการวิจัย สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2. การศึกษาจากภาคสนาม (Field Study) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่กำหนด

ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาและได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
2. ขนาดและวิธีการสุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
5. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล
8. การนำเสนอผลการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานมหาวิทยาลัยสายบริหารงานและปฏิบัติงานทั่วไปของมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 80 คน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้ง 4 วิทยาเขต โดยปฏิบัติงานในสถานะพนักงานมหาวิทยาลัยมาแล้ว 1 ปีขึ้นไปและได้รับการต่อสัญญาจ้างอย่างน้อย 1 ครั้ง

ขนาดและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

จากการกำหนดให้ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างครั้งนี้คือ พนักงานมหาวิทยาลัยสายบริหารงานและปฏิบัติงานทั่วไปของมหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งปฏิบัติงานในสถานะพนักงานมหาวิทยาลัยมาแล้ว 1 ปีขึ้นไปและได้รับการต่อสัญญาจ้างอย่างน้อย 1 ครั้ง จากข้อมูลจำนวนพนักงานสายบริหารงานและปฏิบัติงานทั่วไป ณ วันที่ 17 ธันวาคม 2550 มีจำนวน 345 คน พบว่าเป็นพนักงานที่ปฏิบัติงานในสถานะพนักงานมหาวิทยาลัยมาแล้ว 1 ปี และได้รับการต่อสัญญาจ้างอย่างน้อย 1 ครั้ง จำนวน 278 คน

เพื่อให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรได้ ผู้ศึกษาจึงได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

1. จัดทำบัญชีรายชื่อพนักงานมหาวิทยาลัยสายบริหารงานและปฏิบัติงานทั่วไปที่มีคุณสมบัติเป็นตัวแทนประชากรทั้ง 278 คน โดยจำแนกตามหน่วยงานและวิทยาเขตที่สังกัด
2. ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากจำนวนประชากรทั้ง 4 วิทยาเขต และกำหนดโควตาของขนาดตัวอย่างรวมที่จำนวน 80 คน
3. ทำการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลากรายชื่อแบบไม่คืนฉลาก ในอัตรา 1.5 เท่าของจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละวิทยาเขตเพื่อป้องกันปัญหาการเก็บข้อมูลได้ไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ ซึ่งปรากฏผลการสุ่มตัวอย่างดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1
จำนวนเป้าหมายการแจกแบบสอบถาม

วิทยาเขต	จำนวนพนักงานที่ปฏิบัติงานมาแล้ว 1 ปี และต่อสัญญาจ้างอย่างน้อย 1 ครั้ง	จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย	จำนวนที่แจกแบบสอบถาม
วังท่าพระ	43	12	18
พระราชวังสนามจันทร์	106	31	46
สารสนเทศเพชรบุรี	56	16	24
สำนักงานอธิการบดี ตลิ่งชัน	73	21	32
รวม	278	80	120

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ความมั่นคงในอาชีพของพนักงานมหาวิทยาลัยศิลปากรสายบริหารงานและปฏิบัติงานทั่วไป” ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามในการศึกษา โดยแบ่งเป็น

ตอนที่ 1 คำถามปลายปิด เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของพนักงานมหาวิทยาลัยสายบริหารงานและปฏิบัติงานทั่วไป ในประเด็นเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด อายุการทำงาน จำนวนครั้งที่ได้รับการต่อสัญญาจ้าง และอัตราเงินเดือน

ตอนที่ 2 คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของพนักงานมหาวิทยาลัยที่มีต่อความมั่นคงในการอาชีพ โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ และแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. ด้านความมั่นคงในอาชีพ ประกอบด้วย
 - 1.1 การมีหลักประกันในการทำงาน
 - 1.2 การมีหลักประกันเมื่อออกจากงาน
 - 1.3 โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ
 - 1.4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 1.5 การต่อสัญญาจ้าง

2. ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลในองค์กร ประกอบด้วย

2.1 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา

2.2 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินค่าระดับคะแนนของแบบสอบถามเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็นเชิงบวก	ความคิดเห็นเชิงลบ
เห็นด้วยมากที่สุด	5	1
เห็นด้วยมาก	4	2
เห็นด้วยปานกลาง	3	3
เห็นด้วยน้อย	2	4
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	5

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับสถานะของผู้บังคับบัญชาและระดับความคิดเห็นของพนักงานมหาวิทยาลัยที่มีต่อผู้บังคับบัญชา โดยแบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 3 แบบคือ ข้าราชการมากกว่า เท่าเทียมกัน และพนักงานมากกว่า

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอข้อคิดเห็น คำแนะนำและความต้องการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพของพนักงานมหาวิทยาลัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาตามขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงในอาชีพ
2. สร้างแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 4 ส่วน แบ่งออกเป็น
 - 2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - 2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมั่นคงในอาชีพ
 - 2.3 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา
 - 2.4 ข้อคิดเห็น คำแนะนำและความต้องการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพ
3. จัดทำข้อคำถามในแต่ละส่วน โดยสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ และ 3 อันดับ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษาและรูปแบบของข้อคำถาม

5. นำแบบสอบถามไปทำการทดลองกับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะศึกษา จำนวน 35 คน และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.958

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสม โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขอีกครั้ง

7. สร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรงและมีความเชื่อมั่นเพียงพอที่จะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาหรือไม่ หลังจากนั้น จึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและนำกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการนำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปทดสอบกับประชากรที่มีลักษณะและสถานภาพใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะศึกษา ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบความเชื่อมั่นกับพนักงานมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์สายสนับสนุน จากหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน 35 คน จากนั้นจึงวิเคราะห์ความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยวิธีการแสวงหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) โดยวิธีการของคอนบราซ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมเท่ากับ 0.958

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและทดสอบค่าความเชื่อมั่นแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรทั้ง 4 วิทยาเขต โดยได้เดินทางไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 14-25 กุมภาพันธ์ 2551 ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 12 วัน โดยแจกแบบสอบถามทั้งสิ้น 120 ชุด ได้รับคืน 103 ชุด คิดเป็น

ร้อยละ 85.83 สูงกว่าที่ตั้งเป้าหมายประชากรที่ศึกษา 80 คน โดยสามารถจำแนกจำนวนประชากรในแต่ละวิทยาเขตได้ ดังนี้

ตารางที่ 3.2
จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

วิทยาเขต	จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย	จำนวนแบบสอบถามที่แจก	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน
วังท่าพระ	12	18	17
พระราชวังสนามจันทร์	31	46	40
สารสนเทศเพชรบุรี	16	24	23
สำนักงานอธิการบดี ตลิ่งชัน	21	32	23
รวม	80	120	103

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ เมื่อผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Science) เพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับอธิบายผลของข้อมูล 2 ส่วน คือ

1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร ทำให้ทราบถึงลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากรในด้านเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง หน่วยงานที่สังกัด อายุการทำงาน จำนวนครั้งที่ต่อสัญญาจ้างและอัตราเงินเดือน

1.2 ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ทำให้ทราบถึงสถานะของผู้บังคับบัญชาและระดับความคิดเห็นของกลุ่มประชากรที่มีต่อความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา

2. การหาค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต (Mean) ใช้ในการหาน้ำหนักของระดับการประเมินของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร โดยการหาค่าเฉลี่ยของอายุการทำงานและอัตราเงินเดือน

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมั่นคงในอาชีพ ซึ่งใช้การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3. การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อหาการกระจายของน้ำหนักคำตอบของคำถามในแต่ละข้อ

4. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความสัมพันธ์กับบุคคลในองค์กร และความมั่นคงในอาชีพ โดยกำหนดค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ 0.05

5. เกณฑ์กำหนดค่าระดับการประเมินของการประมาณค่าจากคำตอบ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้คะแนนเฉลี่ยของแต่ละตัวแปรมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม โดยใช้เกณฑ์การคำนวณ ดังนี้

$$\frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{(5-1)}{5} = 0.8$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้ศึกษาได้กำหนดการแปลความหมายจากคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00-1.80	หมายถึง การประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.81-2.60	หมายถึง การประเมินอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.61-3.40	หมายถึง การประเมินอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.41-4.20	หมายถึง การประเมินอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	4.21-5.00	หมายถึง การประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

การนำเสนอผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะนำเสนอผลการศึกษาในลักษณะการพรรณนา โดยเป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษาวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติจากแบบสอบถาม แจกแจง ในลักษณะตารางประกอบการบรรยาย